

מקורות בענין פטור ערוה ביבום- ר"ע, נדה, א"א, סוטה, מחזיר גרושתו

Page 1 of 5 – YIJE 5784 – Set 7

- 1 תוספות מסכת יבמות דף ט עמוד א ד"ה והרי איסור
- 2 והרי איסור מצוה ואיסור קדושה דפליגי ר"ע ורבנן - בכל דוכתי פשיטא ליה להש"ס דחייבי לאוין לר"ע דאמר אין
- 3 קידושין תופסין בחייבי לאוין לאו בני חליצה ויבום נינהו כמו חייבי כריתות הכא ובהערל (לקמן דף עט:): גבי פצוע
- 4 דכא וכרות שפכה ובפרק ד' מיתות (סנהדרין דף נג:): ותימה לר"י דאמאי לא אמרינן נמי לר"ע דליתי עשה ולידחי
- 5 לא תעשה.
- 6
- 7 תוספות הרא"ש מסכת יבמות דף ט עמוד א
- 8 והרי איסור מצוה ואיסור קדושה דפליגי ר"ע ורבנן. בכל דוכתא פשוט לו לתלמוד משום דר"ע סבירא ליה דאין
- 9 קידושין תופסין בחייבי לאוין לענין יבום וחליצה נמי כחייבי כריתות דמו כדמשמע הכא, ולק' בפ' הערל ובד' מיתות
- 10 אמרינן מכדי חייבי לאוין לר"ע כחייבי כריתות דמו וחייבי כריתות לאו בני חליצה ויבום נינהו ובסוטה פ' היה מביא
- 11 נמי אמרינן לר"ע דשומרת יבם שזינתה אסורה ליבמה כאשת איש שזינתה. ותימה מנא ליה הא לתלמודא נהי
- 12 דלענין תפיסת קידושין ולענין ממזרות משוי ר' עקיבא חייבי לאוין כחייבי כריתות, לענין יבום אמאי לא קאמר ר"ע
- 13 דליתי עשה ולידחי ל"ת, ויש מתרצים שמא קים לתלמודא דר"ע ס"ל כרבי דמפיק עריות מולקחה וחייבי לאוין לאו
- 14 בר לקיחה הן אליבא דר"ע, וא"א לומר כן דהא בפ' כלל גדול אמרי' דרבנן דמונבז דהיינו ר"ע דריש תורה אחת
- 15 לכדריב"ל וכיון דנפיק ליה חייבי כריתות מדריב"ל א"כ דריש עליה לצרות ולית ליה הא דרבי. ורבינו מאיר כתב
- 16 דשמא כיון דרבי עקיבא דריש לא יגלה כנף אביו לאנוסת אביו אתקש לאשת אביו דכתיב בההוא קרא מה אשת
- 17 אביו ערוה ולאו בת חליצה ויבום היא אף אנוסת אביו נמי.
- 18 [חידושי הגרי"ז הל' יבום, והמכתב האחרון בענין ר"ע]
- 19 חדושי הרמב"ן מסכת יבמות דף ט עמוד א
- 20 והרי איסור מצוה ואיסור קדושה דפליגי רבי עקיבא ורבנן דלרבי עקיבא לא מיבמין. הקשו בתוספות מנא לן דלר"ע
- 21 לא מייבמין נימא דאתי עשה ודחי לא תעשה דהא אפילו חייבי כריתות דלא תפסי בהו קידושין הו"א דליבמו אי לאו
- 22 משום דלא אתי עשה ודחי לא תעשה דכרת, וי"ל דלרבי עקיבא גלי רחמנא בעריות וה"ה לחייבי לאוין דכל דלא
- 23 תפסי בהו קידושין מפקעי זיקה, ואכתי קשה האי סברא היכא שמעינן ליה לר' עקיבא דמקשינן מינה להדיא.
- 24 תלמוד בבלי מסכת יבמות דף מד עמוד א
- 25 מתני'. המחזיר גרושתו, והנושא חלוצתו, והנושא קרובת חלוצתו - יוציא, והולד ממזר, דברי ר"ע; וחכ"א: אין הולד
- 26 ממזר. ומודים, בנושא קרובת גרושתו, שהולד ממזר.
- 27 גמ'. וסבר ר' עקיבא הנושא קרובת חלוצתו - הולד ממזר? והאמר ריש לקיש, כאן שנה רבי: אחות גרושה - מדברי
- 28 תורה, אחות חלוצה - מדברי סופרים! תני: קרובת גרושתו. הכי נמי מסתברא, דקתני סיפא: ומודים, בנושא קרובת
- 29 גרושתו, שהולד ממזר; אי אמרת בשלמא איירי בה, היינו דקתני ומודים, אלא אי אמרת לא איירי בה, מאי ומודים.
- 30 ודלמא הא קא משמע לן, דיש ממזר מחייבי כריתות! הא קתני לה לקמן: איזהו ממזר? כל שאר בשר שהוא בלא
- 31 יבא, דברי ר"ע; ר"ש התימני אומר: כל שחייבין עליו כרת בידי שמים, והלכה כדבריו. ודלמא קסתיים לן תנא כר"ש
- 32 התימני! א"כ, ליתני שאר חייבי כריתות, קרובת גרושתו למה ליה? אלא ש"מ איירי בה. [ודלמא] לעולם לא איירי בה,
- 33 ואידי דתנא מחזיר גרושתו ונושא חלוצתו וקרובת חלוצתו, תני נמי קרובת גרושתו, אלא קרובת חלוצתו לרבי
- 34 עקיבא הוי ממזר! אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן: היינו טעמא דר"ע, דאמר קרא: בית חלוץ הנעל, הכתוב קראו
- 35 ביתו.
- 36

מקורות בענין פטור ערוה ביבום- ר"ע, נדה, א"א, סוטה, מחזיר גרושתו

Page 2 of 5 – YIJE 5784 – Set 7

- 1 תלמוד בבלי מסכת יבמות דף מט עמוד א
- 2 מתני'. איזהו ממזר? כל שאר בשר שהוא בלא יבא, דברי ר"ע; שמעון התימני אומר: כל שחייבים עליו כרת בידי
3 שמים, והלכה כדבריו; ורבי יהושע אומר: כל שחייבין עליו מיתת בית דין. אמר רבי שמעון בן עזאי: מצאתי מגלת
4 יוחסין בירושלים, וכתוב בה: איש פלוני ממזר מאשת איש, לקיים דברי רבי יהושע. אשתו שמתה - מותר באחותה,
5 גרשה ומתה - מותר באחותה, נשאת לאחר ומתה - מותר באחותה. יבמתו שמתה - מותר באחותה, חלץ לה
6 ומתה - מותר באחותה, נשאת לאחר ומתה - מותר באחותה .
- 7 גמ'. מ"ט דרבי עקיבא? דכתיב: לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו, כנף שראה אביו לא יגלה, וסבר לה
8 כר' יהודה, דאמר: באנוסת אביו הכתוב מדבר, דהוויא לה חייבי לאוין, וסמיך ליה: לא יבא ממזר בקהל ה', אלמא
9 מהני הוי ממזר. ולרבי סימאי דמרבה שאר חייבי לאוין דלאו דשאר, ולרבי ישבב דמרבה אפילו חייבי עשה, נפקא
10 להו מולא. ושמעון התימני סבר לה כרבנן, דאמרי: בשומרת יבם של אביו הכתוב מדבר, דהוויא לה חייבי כריתות,
11 וסמיך ליה: לא יבא ממזר, אלמא מחייבי כריתות הוי ממזר. ורבי יהושע? לכתוב רחמנא לא יגלה, לא יקח (ולא
12 יגלה) למה לי? אלא לאו הכי קאמר: מלא יקח עד לא יגלה הוי ממזר, טפי לא הוי ממזר. אמר אביי: הכל מודים,
13 בבא על הנדה
- 14 תלמוד בבלי מסכת יבמות דף מט עמוד ב
- 15 ועל הסוטה - שאין הולד ממזר, נדה - דהא תפסי בה קידושין, שנאמר: ותהי נדתה עליו, אפי' בשעת נדתה תפסי
16 בה קידושין, סוטה נמי - דהא תפסי בה קידושין. תניא נמי הכי: הכל מודים, בבא על הנדה ועל הסוטה ועל שומרת
17 יבם - שאין הולד ממזר. ואביי? שומרת יבם מספקא ליה אי כרב אי כשמואל
- 18
- 19 תוספות מסכת יבמות דף ב עמוד א ד"ה ואחות אשתו
- 20 ואחות אשתו - אין להקשות דנדה תאסר ליבם אף על פי שמטרה אח"כ כמו אחות אשתו שאין מתייבמת אפי'
21 מתה אשתו אחרי כן דלא דמי דאחות אשה ושאר עריות האיסור עומד על היבם טפי משאר בני אדם אבל נדה
22 לכ"ע אסירא ואפילו בנדתה משמע בפסחים ס"פ אלו דברים (ד' עב:) דבת ייבום היא דקאמר ר' יוחנן אשתו נדה
23 בעל חייב יבמתו נדה בעל פטור ופריך עלה מאי שנא יבמתו דקעביד מצוה כו' משמע דקני לה ועוד נראה לחלק
24 דאחות אשה אף על פי שמתה אשתו אחרי כן שוב לא תזקק לייבום כיון שנפטרה שעה אחת משום שנאמר דרכיה
25 דרכי נועם (משלי ג) כדאמר ביש מותרות (לקמן ד' פז:): ואפי' היכא דלא מידחייא מהאי ביתא לגמרי כגון שיש
26 אחים אחרים אסורה לזה שמתה אשתו כדאמר בפ' ד' אחין (לקמן דף כז:): כל יבמה שאין אני קורא בה בשעת
27 נפילה יבמה יבא עליה הרי היא כאשת אח שיש לה בנים ואסורה דאין זה דרכי נועם אם יש לה להזדקק לזה
28 שנפטרה הימנו אבל נדה דרכי נועם היא דלבעלה נמי צריכה להמתין עד שתטהר וגבי קטן לקמן בפרק ב"ש (ד'
29 קיא:): דקאמר רבה בלאו הכי נמי לא מצית אמרת מי איכא מידי דהשתא אסורה ליה ובתר הכי שריא ליה והא אמר
30 רב כו' התם נמי אין זה דרכי נועם אם צריכה להמתין עד שיגדיל אבל מה שממתנת מחמת שהוא קטן ואינו ראוי
31 לביאה הוי שפיר דרכי נועם דאינו מחמת איסורא והוי כאילו הלך יבם למדינת הים
- 32 תוס' ר"פ ט.
- 33 תה"ד סימן קיט'
- 34 סה"י פ'
- 35 ראב"ן קיא':
- 36 גליוני הש"ס ב.

מקורות בענין פטור ערוה ביבום- ר"ע, נדה, א"א, סוטה, מחזיר גרושתו

Page 3 of 5 – YIJE 5784 – Set 7

1	תוספות מסכת יבמות דף י עמוד א ד"ה לעולם לית
2	לעולם לית ליה לרבי הני כללי ובפולוגתא קמייירי - וא"ת ליתני אשת איש שפוטרת צרתה כגון דאמר לה ה"ז גיטך
3	ע"מ שלא תנשאי לפלוני דפליגי בהמגרש (גיטין דף פב.) ר"א ורבנן דלר"א הוי גט ואסורה לפלוני ואם נשאת לאחיו
4	ומת פוטרת צרתה ואף על גב דאסורה לכל אדם אפי' לרבי אליעזר מדרבנן עד שימות המגרש או הפלוני דחיישינן
5	שמה תנשא לו לאחר שתתאלמן או תתגרש מזה ונמצאו בניה ממזרים כדחיישינן בהמגרש (שם דף פד.) ע"מ שלא
6	תבעלי לפלוני שמא תבעל לו אחר שתתאלמן או אחר שתתגרש ובעודה תחתיו ליכא למיחש יותר מאבא ואביך
7	מ"מ לוי דקתני נמי דאי כדאמרינן לקמן קשה דליתני נמי להך ולמאן דנפקא ליה מאחות אשה ניחא דלא דמי הך
8	לאחות אשה דע"מ שלא תנשאי שריא ליה בזנות וע"מ שלא תבעלי יכולה היא להתקדש לו ולא דמיא לאחות אשה
9	ובע"מ שלא תנשאי ולא תבעלי נמי אי חשיב שיור כמו בחוץ מפלוני א"כ שריא ליה כי נשאת לאחיו קודם ואפי' אי
10	לא חשיב שיור מ"מ לא דמי לאחות אשה דהתם בשעת נפילה הוי אחות אשתו אבל הכא בשעת נפילה אינה אשת
11	איש עד שתבעל לו ואפי' תחשבנה אשת איש כיון שמתעם אשת איש אסורה ליבעל לו מ"מ לא דמי כיון שאם
12	תבעל ליבם שנאסרה עליו הויא אשת איש ולא היתה אשת אחיו מעולם הלכך לא פטרה צרתה ומיהו למאן דנפקא
13	ליה מולקחה כל היכא דאיכא תרי ליקוחין קשה וי"ל אף על גב דלוי תני דאי ובפולוגתא קמייירי לא קמייירי אלא
14	בפולוגתא דס"ל לתנא דמתני' כוותיה תדע דלא תני לוי חייבי לאוין אף על גב דלר"ע לאו בני חליצה וייבום נינהו
15	ומאן דמוסיף לעיל אשת אחיו שלא היה בעולמו ומשכחת לה כר"ש אף על גב דשמא תנא דמתני' לא סבר לה
16	כר"ש היינו משום דבכולן אני קורא בהן משמע ליה דקאי אכולהו אבל אי מודו רבנן לר"א בקידושין דמספקא ליה
17	לאביי מדקאמר בריש המגרש (שם דף פב: ושם) דאם איתא לר' אבא קשיא ליתני אשת איש דמשכחת לה אפילו
18	לרבנן כגון שבא ראובן וקדשה חוץ משמעון ובא שמעון וקדשה סתם ומת שמעון [ונפלה לפני לוי אחיו] וצרת צרה
19	נמי משכחת לה כגון שקדשה ראובן חוץ משני אחיו וי"ל דלא קרינא לגביה אשת המת דכבר נאסרה [עליו לפני
20	קדושי אחים] משום אשת [אח] ולא חשיב ערוה במקום מצוה ומיהו אי אשת שני מתים דאורייתא כדמשמע
21	בהמגרש (שם דף פב: ושם) ליתני הכא אשת ב' מתים כגון שבא ראובן וקדשה חוץ משמעון ולוי אחיו ובא שמעון
22	וקדשה סתם ומת כו' או בענין שאמר ר' יוחנן בפ' האומר (קדושין דף ס.) דאפילו הן ק' תופסין ומשכחת בהן נמי
23	צרת צרה ומיהו בפ"ג (לקמן לא: ושם ד"ה מדרבנן) ובפ"ב (לקמן יח. ושם) משמע דאשת שני מתים גזירה דרבנן
24	ושם אפרש ובירושלמי בריש המגרש פריך לה מתיב ר' חנינא בשם רבי פנחס ליתני ט"ז נשים כר"א ומשני תמן
25	התורה אסרה עליו (ג) הכא הוא אסרה עליו ופי' רבינו יצחק תמן התורה אסרה עליו ומשנשאה המת אין לה היתר
26	להתייבם כשימות מפני שאין איסור שבה תלוי בשום אדם אלא בתורה שאסרה עליו אבל אשת איש האיסור תלוי
27	במגרש שאם ירצה יתירנה ליבם קודם שימות אחיו שנשאה ולהכי לא תני להו דלא דמו להו לפי שביד המגרש
28	להתירה
29	תוס' ר"פ ט., מט.
30	תוס' טז.
31	שו"ת נוב"י אה"ע תנינא קכ'
32	חדושי הרמב"ן מסכת יבמות דף ב עמוד א
33	מתני' חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן. רבותינו הצרפתים ז"ל הקשו ולתני ט"ז כגון מגרש את אשתו על מנת
34	שלא תנשאי לראובן והלכה ונשאת לשמעון ומת ונפלה לפני ראובן דמגו דהיא אסורה צרתה אסורה עליו, ואף על
35	פי שזו קושיא של קנטור דמתני' תנאין לא קתני, אבל נראה לי בדינה שצרתה מתייבמת שאין זו צרת ערוה כלל
36	אלא זו גרושה גמורה אצל ראובן כשאר כל האנשים ומשום תנאי בעלמא אסורה עליו שלא יבטל את גיטה ממנו
37	ומכל אדם, וא"ת אינה כגרושה אצלו, הויא לה צרתה צרת ערוה שלא במקום מצוה דהא לא רמיא ערוה קמיה
38	ליבום אלא שהיא גרושה אצלו ודאי כדפרישית, והכי איתא בגיטין, מיהו בשנפלה לפניו לבדה אני מסופק אם צריכה
39	חליצה ממנו כיון דמגורשת אצלו או כיון שאין עולה ליבום אינה עולה לחליצה, וכן נראה אלא שצריך תלמוד, שוב
40	מצאתי קושיא שלהם ז"ל מוזכרת בירושלמי בגיטין התיב ר' חנינא בשם ר' פנחס ניתני ט"ז נשים כר' אליעזר, א"ל

מקורות בענין פטור ערוה ביבום- ר"ע, נדה, א"א, סוטה, מחזיר גרושתו

Page 4 of 5 – YIJE 5784 – Set 7

- 1 כבר אתמר טעמא תמן התורה אוסרתה עליו ברם הכא הוא אוסרה עליו, פי' בחוץ איירו וקאמר דכיון דבעל אסרה
2 לו משום אשת איש אין זו צרת ערוה של יבום כדפרישית בעל מנת, ומיהו בגמרא דילן בחוץ מתירה להתיבם וכן
3 במסקנא דירושלמי.
- 4 חדושי הרשב"א מסכת יבמות דף ב עמוד א
- 5 חמש עשרה נשים
- 6 חמש עשרה נשים פוטרות צרותיהן כו'. הקשו בתוספות וניתני שש עשרה וכגון המגרש את אשתו על מנת שלא
7 תנשא לראובן והלכה ונשאת לשמעון אחיו ומת ונפלה לפני ראובן ליבום דמתוך שהיא אסורה צרתה אסורה. וי"ל
8 דזו ודאי אינה פוטרת לא מן החליצה ולא מן היבום לפי שאין פוטרת צרה אלא ערוה גמורה כאחות אשה שהתורה
9 אסרה עליו אבל זו שאינה אסורה אלא מחמת תנאי בלבד ומגורשת גמורה היא אצל הכל אלא שאינה יכולה
10 להתיבם היא עצמה מחמת תנאו של זה וכדי שלא יבטל הגט למפרע לגמרי, בכי הא ודאי אין צרתה פטורה אלא
11 או חולצת או מתייבמת. ולי נראה עוד דאין ערוה לו שהרי גרושה היא אפי' אצל זה בזנות וכדאמרין בפ' המגרש
12 (פ"ג א') במאי אילימא בעל מנת הרי גרושה אצלו בזנות, ולא עוד אלא אם נשאת לו נמצא גט בטל ואין האחרות
13 צרות לה וחולצות או מתיבמות. וגדולה מזו אמרו בירושלמי בגיטין פרק המגרש שהקשו שם בזו כדגרסינן התם
14 התיב ר' חנניא בשם ר' פנחס וניתני שש עשרה נשים כר' אליעזר כלומר דאמר (פ"ב א') המגרש את אשתו ואמר
15 לה הרי את מותרת לכל אדם אלא לזה הרי זה גט, וסברוה בירושלמי דבחוץ פליגי ואפ"ה קא מכשר רבי אליעזר,
16 ומשני כבר אתמר טעמא תמן התורה אוסרתה עליו ברם הכא הוא אסרה עליו כלומר בשיור זה ואינו כאיסור גמור
17 אלא כעין תנאי ואין צרת איסור תנאי פוטרי ואף על פי שזו נראית יותר כערוה שמשייר בגיטו וכ"ש בעל מנת דלכו"ע
18 אינה פוטרת צרתה שהרי מגורשת גמורה היא אצל הכל אלא שהתנה עליה תנאי ממקום אחר, ומשמע ודאי הכי
19 מדלא אקשו לה בירושלמי בעל מנת ולכו"ע. ומסתברא לי דאפילו היא עצמה חולצת ואין אני קורא בזו כל שאינה
20 עולה ליבום אינה עולה לחליצה דבתנאין לא קא מיירי קרא, ולא אמרינן אלא באיסור ערוה אבל בזו שאיסור דבר
21 אחר גרם לה להאסר דהיינו תנאו חולצת אף על פי שאינה מתיבמת. ואף על פי שאף זו אם עמדה ונשאת לזה
22 שנאסרה עליו נמצא גט בטל ותאסר לו איסור ערוה מ"מ אין איסורה עכשיו אלא מחמת תנאו ולא מחמת ערוה
23 שהרי גיטה גמור ואין כאן שיור בגט מידי דהוה אתנאין דעלמא, והרי זו כנודרת הנאה מיבמה בחיי בעלה דתנן בפ'
24 ב"ש (ק"א ב') כופין אותו שיחלוץ לה והרי זו אינה עולה ליבום דבר תורה דקיימא עליה בלאו ועשה ואעפ"כ עולה
25 לחליצה משום שדבר אחר גרם לה ליאסר. ואי קשיא לך א"כ מאי קא מקשה ר' טרפון עליה דר' אליעזר בר"פ
26 המגרש הרי שהלכה זו ונשאת לאחיו של זה ומת בלא בנים לא נמצא מתנה עמ"ש בתורה ומאי קושיא דהא
27 מקיימא מצות יבמין בחליצה, לא היא דחליצה במקום יבום לאו כלום הוא וכדאמרין לקמן בפרק כיצד גמ' אלמנה
28 לכהן גדול (כ"א א') וכיון דמחמת תנאו לא אפשר לה אלא בחליצה דוקא ולא ביבום כמאן דמתנה עמ"ש בתורה
29 הוא, ועוד דבדעת יבם תלה רחמנא אי בעי לייבומי ייבם ואי לא ליחליץ והכא אף על גב דבעי יבם ליבומי לא מצי
30 ליבומי מחמת תנאו של זה והלכך מתנה על מ"ש בתורה הוא כנ"ל. אלא שראיתי להרמב"ן נר"ו שנסתפק בדבר זה
31 ומטין דבריו לפוטרה מן החליצה ומן היבום משום דכל שאינה עולה ליבום אינו עולה לחליצה, ואין דעתנו מכרעת
32 במקומו
- 33 שו"ת הרשב"א חלק ו סימן כא
- 34 ומסתברא לי שאף היא עצמה חולצת ואין אני קורא בזו כל שאינה עולה ליבום אינה עולה לחליצה. דבתנאין לא
35 קמיירי קרא אלא באיסור ערוה אבל זו שאיסור תנאי גרם לה להאסר חולצת ואינה מתיבמת. ואף על פי שאף זו
36 אם עמדה ונשאת למי שנאסרה עליו נמצא גט פסול ובטל ותאסר לו איסור ערוה. מ"מ אין אסור עכשיו אלא מחמת
37 תנאי ולא מחמת ערוה. והרי זו כנודרת הנאה מיבמה בחיי בעלה דתנן בפ' ב"ש =בית שמאי= (ק"א ע"ב) כופין
38 אותו שיחלוץ לה והרי זו אסורה להתיבם משום דקיימא בעשה ול"ת. אעפ"כ =אף על פי כן= עולה לחליצה משום
39 דדבר אחר גרם להאסר. ומיהו יש לדחות דהתם חולצת מדרבנן גזרה אטו חייבי לאוין גרידי כאלמנה מן הנשואין
40 לכ"ג. דתנן בפרק כיצד (דף ר' כ') שחולצת ולא מתיבמת ואעפ"י שהיא ערוה דאין עשה דיבום דוחה ל"ת ועשה.
41 וא"כ חייבי לאוין ועשה עולה לחליצה אפי' דבר תורה דכיון דתפשי קידושין בה אף זיקתה בקידושין וצריכה חליצה.

מקורות בענין פטור ערוה ביבום- ר"ע, נדה, א"א, סוטה, מחזיר גרושתו

Page 5 of 5 – YIJE 5784 – Set 7

- 1 ומ"מ כיון שבזו איסור דבר אחר גרם לה לא פטר הכתוב מן החליצה אלא מי שאיסור ערוה גרם לה. וכדתנן בפ'
- 2 כיצד כל שאיסורה איסור ערוה חולצת ולא מתיבמת. ואי קשיא לך א"כ מאי קא מקשה ר' טרפון עליה דר' אליעזר
- 3 התם בפ' המגרש (דף פ"ג ע"א) הרי שהלכה זו ונשאת לאחיו של זה. לא נמצא מתנה על מ"ש =מה שכתוב=
- 4 בתורה? ומאי קושיא דהא מקיימא מצות יבום בחליצה. לא היא! דחליצה במקום יבום לאו כלום הוא כדאיתא בפ'
- 5 כיצד. וכיון דמחמת תנאו לא אפשר לה ביבום מתנה על מ"ש בתורה חשבינן ליה. ועוד דיבום וחליצה בדעת יבם
- 6 תלה רחמנא אם לא יחפוץ לייבם יחלוץ. וזה הואיל ואילו רצה לייבם אינו יכול מחמת תנאו של זה מתנה על מ"ש
- 7 התורה הוא. זהו דעתי אלא שמקצת מרבתי מטין לפוטרה מן החליצה ומן היבום. משום דכל שאינה עולה ליבום
- 8 אינה עולה לחליצה..